

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
ugyfelszolgalat@naih.hu

Tárgy: A hirdetéstechnológiai ipar nem tartja tiszteletben az ügyfelek személyes adatok védelméhez való jogát

Tisztelt Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság!

Ezúton szeretném felhívni a figyelmét a Forbrukerrådet, azaz a Norvég Fogyasztói Tanács 2020. január 14-én közzétett jelentésére. "Az ellenőrizhetetlenségről" címet viselő dokumentum (letölthető innen: <https://fil.forbrukerradet.no/wp-content/uploads/2020/01/2020-01-14-out-of-control-final-version.pdf>) az online marketing és hirdetéstechnológiai ipar működését mutatja be, és arra a következtetésre jut, hogy a mai hirdetéstechnológiai ökoszisztéma lényegileg kizsákmányoló jellegű, átfogó nyomkövetési és profilalkotási módszereken alapul, ami egyértelműen sérti az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) rendelkezéseit.

Az állandóan a használatánál lévő okostelefon jövet-menet rögzít információkat olyan érzékeny dolgokról, mint a használatának egészségi állapota, a viselkedése, érdeklődési köre vagy a szexuális irányultsága. A jelentés a mobilalkalmazások révén történő személyesadat-gyűjtést és a mögötte álló rejtett ökoszisztémát vizsgálja, ráirányítva a figyelmet a háttérben észrevétlen meghúzódo kereskedelmi szereplőkre, amelyek megszerzik a személyes adatokat és hasznot húznak belőlük. A tíz különböző típusú alkalmazásra (pl. randiapplikáció, fogamzási naptár, gyermekjáték) kiterjedő elemzés az alábbi problémákat tárja fel:

- Különböző cégek kérdéses, illetve érvénytelen jogalappal, de mindenképpen az érintettek tudta és ellenőrzése nélkül, rendszerszerűen gyűjtik és használják ki a személyes adataikat. Vagyis:
  - o A cégek nem rendelkeznek az érintettek megfelelő hozzájárulásával az adataik kezeléséhez, ideértve a GDPR 9. cikke szerinti, kifejezett beleegyezést megkívánó adatkezelést (különleges adatok).
  - o A cégek az adatkezelés jogszerűségéhez szükséges jogos érdekekre való esetleges hivatkozás feltételeinek (GDPR 6.1.f cikk) sem tesznek eleget, bár ez amúgy sem nyújtana megfelelő jogalapot a jelentésben elemzett adatkezeléshez.
- Az átfogó profilalkotás és az ügyfelek kategorizálása nem csupán célzott hirdetések eljuttatásának módszerei, hanem ártalmasak mind az egyénre, mind pedig a társadalom egészére nézve. Felelősök lehetnek a diszkrimináció és a kirekesztés bizonyos formáinak létrejöttéért, a csalás és a manipuláció széles körben való terjedéséért, valamint a tömeges kereskedelmi célú megfigyelési rendszereknek az egyéneket és általában a demokratikus vitákat korlátozó káros hatásaiért is.
- Az egyes polgárok nem kerülhetik el, hogy nyomon kövessék őket. Egyrészt nem kellőképpen tájékozottak ahhoz, hogy megalapozott döntést hozhassanak, amikor első ízben igénybe vesznek valamilyen alkalmazást. Másrészt amúgy is felfoghatatlan a számukra

- ez a mértékű nyomonkövetés és adatmegosztás, illetve a hirdetéstechnológiai ökoszisztéma rendkívül bonyolult rendszere. Az egyének valójában nem dönthetnek a személyes adataik gyűjtésének, megosztásának és felhasználásának mikéntjéről.
- Ám ha át is látnák a hirdetéstechnológiai ipar működését, akkor is alig tehetnének bármit azért, hogy megakadályozzák vagy legalább maguk ellenőrizzék az adataik felhasználását. A hirdetéstechnológiai ökoszisztémát annyi féle és olyan összetett szereplő működteti, hogy az egyes polgárok számára ezzel szemben védekezni nem realitás.

A polgárok jelenleg mindezt legfeljebb tudomásul vehetik. Mindebből pedig az következik, hogy a hirdetéstechnológiai ökoszisztémát mozgató tömeges kereskedelmi célú megfigyelés alapvetően összeegyeztethetetlen a demokrácia peremfeltételeivel. Köztudomású, amit kutatások is alátámasztanak, hogy ha az ember úgy érzi, megfigyelik és rögzítik, hogy mit tesz, és ezt akár fel is használhatják ellene, olyankor megváltoztatja a magatartását. A hirdetéskövetési rendszerben gyakorlatilag mindent rögzítenek és bármit akármilyen, előre nem is látható célra felhasználhatnak. Ez pedig nagyban befolyásolhatja az internethasználatot, azt is például, hogy a felhasználók rákeresnek-e a kormányuk működésével vagy a politikai vezetők tevékenységével kapcsolatos információkra. A kereskedelmi célú megfigyelés tehát nemcsak közvetlenül a magánszférát érinti, hanem súlyos következményekkel járhat hosszú távon is az információkhoz való hozzáférésre, a véleménynyilvánítás szabadságára, a demokratikus intézmények és általában a társadalom működésére.

A tömeges kereskedelmi célú megfigyelés ennél közvetlenebb veszélyt is jelent az alapvető szabadságjogokra. Az egyiptomi rendőrség például a Grindr alkalmazás által gyűjtött adatok felhasználásával talált meg és tartóztatott le meleg embereket.¹ Amikor többszáz vállalat értesül az érintett tartózkodási helyéről, egyetlenegynek is elegendő megosztania azt és ezzel fizikai veszélybe sodorja az egyént.

A Norvég Fogyasztói Tanács a kutatás eredményeinek felhasználásával számos panaszt nyújtott be a norvég adatvédelmi hatósághoz különféle hirdetéstechnológiai vállalatokkal szemben és a Grindr randiapplicáció miatt. Ebben az ügyben az adatvédelmi hatóságoknak együtt kell működniük másokkal: fontos volna, hogy a nemzeti szabályozó és bűnüldöző hatóságok aktívan fellépjenek ezekben az ügyekben és elérjék, hogy a hirdetéstechnológiai ipar alapvetően változtasson a működésén.

A Magyarországon tartózkodók magánszférájának védelmét fontosnak tartó Társaság a Szabadságjogokért bízik abban, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság is osztja a jelentésben szereplő ügyekkel kapcsolatos aggodalmakat. A kutatásra ugyan Norvégiában került sor, ám a vizsgált alkalmazások (mint például a Grindr, Tinder) Magyarországon is elérhetők, és a Norvég Fogyasztói Tanácshoz benyújtott panaszban megnevezett hirdetéstechnológiai vállalatok minden bizonnyal magyar felhasználók adatait is kezelik.

Arra kérjük ezért a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot, hogy vizsgálja meg ezeket. A kereskedelmi célú megfigyelésből és a hirdetéstechnológiai ipar működéséből származó problémák az egész Európai Uniót, annak minden polgárát, így a magyar felhasználókat is érintik, akik számítanak a nemzeti adatvédelmi hatóságuk védelmére.

Budapest, 2020.02.04.

Udvözlettel:
Adószám:
Dr. Szabó Máté
18067109-1-41
szakmai igazgató

¹ LGBTQ ONLINE Summary Report. Apps, arrests and abuse in Egypt, Lebanon and Iran.

https://www.article19.org/wp-content/uploads/2018/02/LGBTQ-Apps-Arrest-and-Abuse-report_22.2.18.pdf